

LAKIALOITE 135/2001 vp

Laki vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta

Eduskunnalle

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 150/2001 vp.

Verotusta tulee tarkastella paitsi fiskaalisesta näkökulmasta, niin myös työllisyyden ja yhteiskunnan oikeudenmukaisuuden kannalta. Pienipalkkaisen työn korkea verorasitus on työllistämisen ja työllistymisen este. Suomen talouskehityksen suuri uhkatekijä on pitkäaikaistyöttömyys eli ikääntyneiden ja vähemmän koulutettujen työttömyyden jääminen korkealle tasolle.

Veroratkaisuilla tulee luoda tilaa tasapainoiselle kasvulle ja työllisyyden paranemiselle. Tämä onnistuu parhaiten kohdentamalla työnantajamaksujen kevennysvara pienipalkkaisen työn verorasituksen keventämiseen. Voimakasta pienipalkkaisen työn maksurasituksen keventämistä on viime vuosina tehty esimerkiksi Ranskassa, Hollannissa, Belgiassa ja Isossa-Britanniassa.

Suomessa työnantajan kansaneläkemaksu on yksi keskeisimmistä työvaltaisista yrityksiä rasittavista välillisistä kustannuksista. Tarmo Pukkilan johtama sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä on todennut (STM:n työryhmämuistioita 1999:11), että tarkoituksenmukaisin tapa keventää työnantajamaksuja tällä hetkellä on työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen nykyisen porrastuksen puitteissa.

Kansaneläkemaksun alennuksen kohdistaminen lakialoitteessa esitetyllä tavalla täysimääräisesti alimpaan poistoporrastusluokkaan merkitsee sitä, että alennus painottuu erityisesti työvoi-

mavaltaiseen palvelutuotantoon ja pienituloisimpaan työvoimaan.

Heikentyvän talouskasvun tilanteessa on välttämätöntä ryhtyä tehokkaasiin työllisyyttä parantaviin toimenpiteisiin. Viimeaikaisissa tutkimuslaitosten suhdannekatsauksissa on korostettu aloitteen kaltaisia toimia. Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos on todennut, että matalan tuottavuuden tehtävien työvoimakustannuksia on voitava alentaa. Palkansaajien tutkimuslaitos on puolestaan esittänyt puutteellisesti koulutetun työvoiman työllisyysmahdollisuuksien parantamiseksi verotukien ja sosiaaliturvamaksujen rakenteiden korjauksia.

Optimaalisinta olisi, että työnantajan sivukulujen vähennys voitaisiin kohdistaa kokonaisuudessaan pienipalkkaiseen työhön. Hallituksen tuleekin ensi sijassa ryhtyä toimenpiteisiin tällaisen mallin tekniseksi toteuttamiseksi. Useissa Euroopan maissa tällaisten mallien löytäminen on ollut mahdollista.

Lakialoitteessa ehdotetaan työnantajan kansaneläkemaksun poistamista kokonaan alimmassa poistoporrastusluokassa. Alennus on siis kaksi prosenttiyksikköä hallituksen ehdottaman 0,65 prosenttiyksikön sijaan. Toisessa ja kolmannessa poistoporrastusluokassa työnantajan kansaneläkemaksu pysyisi ennallaan hallituksen ehdottoman 0,45 prosenttiyksikön alennuksen sijaan.

Kansaneläkelaitokselle aiheutuvan maksutulojen vähenemän johdosta ehdotetaan Kelalle ar-

vonlisäveron tuotosta tilitettäväksi tarvittava määrä laitoksen rahoituksen turvaamiseksi.

Keskustan ehdotuksen suorat kustannuksia lisäävät vaikutukset hallituksen ehdotukseen nähden olisivat noin 1,6 mrd. mk. Ehdotuksella arvioidaan olevan huomattavia työllisyysvaikutuksia, joten dynaamiset vaikutukset huomioon

ottaen ehdotuksen kustannusvaikutus jäisi alle miljardin markan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—4 §

(Kuten HE)

5 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Työnantajan kansaneläkemaksu suoritetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkan ja työtulon perusteella. Maksun suuruus on:

1) yksityisellä työnantajalla sekä sellaisella valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia:

- a) I maksuluokassa 0,00 prosenttia;
- b) II maksuluokassa 4,00 prosenttia;
- c) III maksuluokassa 4,90 prosenttia;

2) kunnalla ja kuntayhtymällä sekä kunnallisella liikelaitoksella 2,40 prosenttia;

3) evankelis-luterilaisella kirkolla sekä sen seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä 2,40 prosenttia;

4) ortodoksisella kirkkokunnalla ja sen seurakunnalla 2,40 prosenttia;

5) Ahvenanmaan maakunnalla 3,95 prosenttia; ja

6) valtiolla ja sen laitoksella 3,95 prosenttia.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

6 §

(Kuten HE)

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2001

Mauri Pekkarinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk

Liisa Hyssälä /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk